مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندۀ مضمون میباشد، عقیدۀ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

ع واحد حیدری ۲۰۲۵/۰۴/۰۶

هویت ملی افغان در برابر تحمیل‌های بیرونی و تلاش برای تضیف وحدت ملی افغانستان

در سال‌های اخیر، ما شاهد ظهور افرادی در فضای رسانه های افغانستان بوده‌ایم که با تکیه بر روایت‌های یک‌جانبه و برآمده از بسترهای فرهنگ بیگانه، در تلاش‌اند تا گفتمان مسلطی را بر زبان، هویت و حافظه تاریخی مردم ما تحمیل کنند . که با بهره‌گیری از نشرات و پلتفرم‌های افغانی، بخصوص در رسانه‌هایی چون افغان‌جرمن آنلاین و آریانا افغانستان ، در پی القای برتری اصطلاحات، کلمات و روایت‌های تاریخی متعلق به ایران است. این ها با نادیده گرفتن واقعیت‌های زبان‌شناختی، اجتماعی و تاریخی افغانستان، می‌کوشد نسخه‌ای تحریف‌شده از کلتور و تاریخ ایران را بر مخاطبان تحمیل کند.

این رویکرد، در ذات خود، تلاشی‌ست برای حذف تدریجی کلمات رایج چون «پوهنتون»، «وزارت تحصیلات عالی»، «کلتور»، و بسیاری دیگر، و جایگزینی آن‌ها با اصطلاحاتی که در بافت فرهنگی و زبانی ایران ریشه دارند. کلمات که نه‌تنها بیگانه با ذهن و زبان عامۀ مردم افغانستان‌اند، بلکه در بستر سیاسی و تاریخی نیز نمایانگر نگاه سلطه‌جویانه‌ای هستند که در آن، هویت ملی افغان به‌عنوان هویتی مستقل، نادیده گرفته می‌شود.

افغانستان کشوری‌ست با بافتی پیچیده از اقوام، زبان‌ها و کلتورها؛ اما در دل این تنوع، عاملی حیاتی وجود دارد که می‌تواند کشور را حفظ کند: هویت ملی مشترک. این هویت، نه تنها در برابر تهاجم‌های نظامی و سیاسی از افغانستان محافظت کرده، بلکه در برابر پروژه‌های تحریف هویتی نیز دیوار ایستادگی بوده است. وحدت ملی بر پایه یک هویت سیاسی و تاریخی مستقل، تنها راه بقای افغانستان به‌عنوان یک دولت و یک ملت است.

متأسفانه، سابقه تحمیل روایت‌های متفرقه و تجزیه‌طلبانه به افغانستان تنها به امروز محدود نمی‌شود. در دهه‌های گذشته، بخصوص در دوران اشغال شوروی و دوران حکومت های دولت دست نشانده ببرك كارمل و داکتر نجیب ، تلاش‌های سیستماتیکی برای شکستن وحدت ملی افغانستان آغاز شد. تأسیس وزارت اقوام و قبایل و اختصاص بودجه‌های چند صد میلیون دالری برای ایجاد اختلاف میان اقوام، و ملیشه سازی نتیجه‌ای جز گسترش بی‌اعتمادی، خشونت و جنگ نداشت. آنچه شوروی آغاز کرد، برخی گروه‌ها و افراد امروز با چهره‌ای کلتوری و زبانی دنبال می‌کنند: دامن‌زدن به اختلاف، تشکیک در هویت ملی و تبلیغ اسامی و جغرافیای بدیل مانند «خراسان» و «آریانا» که سابقه‌ای سیاسی در تاریخ معاصر افغانستان ندارند.

هدف از این پروژه‌ها، نه احیای هویت تاریخی، بلکه در واقع تضعیف انسجام ملی و زمینه‌سازی برای تجزیۀ احتمالی کشور است. کسانی که امروز سنگ این نام‌ها را به سینه می‌زنند، در واقع در خدمت همان پروژه‌ای هستند که دهه‌ها پیش آغاز شده بود؛ پروژه‌ای که منافع آن نه به مردم افغانستان، بلکه به دولت‌های منطقه و بازیگران فرامنطقه‌ای بازمی‌گردد.

اما این آرزو – که افغانستان از مسیر ملت‌سازی و تعریف هویت ملی منحرف شود – به گور خواهد رفت. مردم افغانستان، فارغ از زبان، قوم یا مذهب، به این درک مشترک رسیده‌اند که تنها یک هویت سیاسی و کلتوری مستقل می‌تواند پایۀ صلح، ثبات و توسعه پایدار در کشور باشد. این هویت، هویت افغان است؛ هویتی که نه بر حذف، بلکه بر پیوند بنا شده است. هویتی که نه از تحمیل، بلکه از تجربه‌ای تاریخی مشترک تغذیه می‌کند.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

رسالت نخبگان فکری، نویسندگان، دانشمندان و رسانه‌ها در چنین زمانی، دفاع از این هویت است. ما باید در برابر تحمیل‌های بیگانه، از کلمات رایج در تاریخ معاصر ، روایت‌های تاریخی خودمان، و زبان‌های ملی‌مان دفاع کنیم. افغانستان، تنها زمانی به ثبات خواهد رسید که همه اقشار آن، بدون احساس بیگانگی، در سایه‌ی یک هویت ملی مشترک زندگی کنند – و این هویت، همان هویت افغان است.

څو چې دا مځکه اسمان وی
څو چې ژوند په دی جهان وی
څو چې پاتې یو افغان وي
تل به دا افغانستان وي
تل دی وی افغان ملت
تل دی وی ملی وحدت

[آرشیف: مطالب نشر شدهٔ محترم داکتر عبدالواحد حیدری]

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ